

Sygn. akt V KK 37/15

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 7 maja 2015 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Jacek Sobczak (przewodniczący, sprawozdawca)

SSN Eugeniusz Wildowicz

SSA del. do SN Dariusz Czajkowski

Protokolant Anna Kowal

przy udziale prokuratora Prokuratury Generalnej Z. S.,

w sprawie **D. H.**

w przedmiocie wyroku łącznego

po rozpoznaniu w Izbie Karnej na rozprawie

w dniu 7 maja 2015 r.,

kasacji, wniesionej przez Prokuratora Generalnego

od wyroku Sądu Rejonowego w S [x] w S.

z dnia 18 kwietnia 2012 r., sygn. akt IV K [...],

**uchyla pkt II zaskarżonego wyroku i sprawę w tym zakresie
przekazuje Sądowi Rejonowemu S. [x] w
S. do ponownego rozpoznania.**

UZASADNIENIE

D.H. został skazany prawomocnymi wyrokami: Sądu Rejonowego w S. z dnia 8 czerwca 2006 r., sygn. akt VI K [...], za czyn z art. 62 ust. 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii, popełniony w dniu 4 września 2005 r.,

na karę 6 miesięcy pozbawienia wolności z warunkowym zawieszeniem wykonania tej kary na okres próby 3 lat. Karę tę zarządzono na mocy postanowienia Sądu Rejonowego w S. z dnia 8 kwietnia 2009 r., sygn. VI Ko [...]; Sądu Rejonowego w S. z dnia 27 lipca 2006 r., sygn. akt XIV K [...], za czyn z art. 279 § 1 k.k., popełniony w dniu 29 grudnia 2005 r., na karę 1 roku pozbawienia wolności oraz karę grzywny 30 stawek dziennych po 10 zł każda zaś za czyn z art. 279 § 1 k.k., popełniony 12/13 lutego 2006 r., karę 1 roku i 8 miesięcy pozbawienia wolności z warunkowym zawieszeniem jej wykonania na okres próby lat 3. Karę pozbawienia wolności zarządzono na mocy postanowienia Sądu Rejonowego w S. z dnia 5 sierpnia 2009 r., sygn. akt XIV K [...]; Sądu Rejonowego w S. z dnia 30 listopada 2006 r., sygn. akt V K [...], za czyn z art. 278 § 1 k.k., popełniony w dniu 9 lipca 2002 r., na karę 1 roku i 2 miesięcy pozbawienia wolności, której wykonanie warunkowo zawieszono na okres próby lat 5 oraz karę grzywny 50 stawek dziennych po 20 zł każda; Sądu Rejonowego w Szczecinie z dnia 9 lutego 2007 r., sygn. akt VI K [...] za czyn z art. 62 ust. 3 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii, popełniony w dniu 31 października 2004 r., na karę grzywny.

Sąd Rejonowy w S. wyrokiem łącznym z dnia 18 kwietnia 2012 r., w sprawie o sygn. IV K [...], na podstawie art. 85 k.k. i art. 86 § 1 § 2 k.k., objął węzłem wyroku łącznego kary grzywny orzeczone w sprawach o sygn. akt XIV [...] i V K [...] i VI K [...] i wymierzył karę łączną grzywny 80 stawek dziennych, przy ustaleniu wysokości jednej stawki na kwotę 10 zł. Na podstawie zaś art. 572 k.p.k. postępowanie w pozostałej części umorzył, jednocześnie rozstrzygając o kosztach sądowych.

Wyrok Sądu Rejonowego nie został zaskarżony przez strony, dlatego uprawomocnił się 19 maja 2012 r.

Kasację od niego wywiódł Prokurator Generalny zaskarżając wyrok w zakresie pkt II jego części dyspozytywnej - na korzyść -D. H..

Skarżący zarzucił temu wyrokowi rażące i mające istotny wpływ na treść wyroku naruszenie przepisów prawa procesowego i materialnego, a mianowicie art. 85 k.k. w zw. z art. 572 k.p.k., polegające na zaniechaniu orzeczenia wobec skazanego D.H. kary łącznej pozbawienia wolności w zakresie kar jednostkowych

wymierzonych wyrokami Sądu Rejonowego S. o sygn. akt VI K [...] i XIV K [...], pomimo istnienia ku temu warunków i błędnego umorzenia w tym zakresie postępowania na podstawie art. 572 k.p.k.

Prokurator Generalny wniósł o uchylenie zaskarżonego orzeczenia w zakresie pkt II i przekazanie sprawy Sądowi Rejonowemu w S. do ponownego rozpoznania.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Kasacja jest zasadna.

Rację należy przyznać skarżącemu gdy dowodzi, że orzeczenie Sądu Rejonowego zapadło z rażącym naruszeniem wskazanych w *petitum* kasacji przepisów prawa materialnego i procesowego (art. 85 k.k. i art. 572 k.p.k.).

Treść art. 85 k.k. nie pozostawia najmniejszych złudzeń, co do tego, że bezwzględным obowiązkiem sądu jest wydanie wyroku łącznego jeśli tylko zachodzą warunki do jego utworzenia i orzeczenia.

Już tylko pobieżna analiza skazań wobec D. H. prowadzi do spostrzeżenia przeciwnego niż to, które ostatecznie przyjął Sąd Rejonowy o braku podstaw w zakresie orzeczonych kar pozbawienia wolności do wydania wyroku łącznego wobec tego skazanego. W szczególności takiemu ustaleniu przeczy skonfrontowany z wydawanymi prawomocnie orzeczeniami czasookres kolejno popełnionych przez ww. skazanego przestępstw w poszczególnych postępowaniach.

W zupełności niepojęta jest decyzja Sądu Rejonowego w zakresie wyrażonego braku możliwości połączenia skazań w sprawach o sygn. akt VI K [...] i XIV K [...], co podniesiono w kasacji. Taka decyzja wydaje się szczególnie nieodgadniona gdy zważy się, że wymierzone w tych sprawach kary pozbawienia wolności mają obecnie charakter bezwzględnych. Zostały przecież prawomocnie zarządzone przez właściwy Sąd, co także dostrzegł Sąd Rejonowy (str. 3 uzasadnienia).

Jeśli zaś idzie o ocenę skazania w sprawie o sygn. akt V K [...] w kontekście wydania wyroku łącznego, to w tym miejscu poczynić należy kilka kluczowych uwag dotyczących zdiagnozowanych w sprawie uchybień.

Zacząć należy od tego, że absolutnie nie zyskuje aprobaty zaprezentowany przez Sąd Rejonowy na str. 4 uzasadnienia pogląd, jakoby reguła wyrażona w art. 89 § 1a k.k., nie znajdowała zastosowania w odniesieniu do tego skazanego, jako że czyny których dopuścił się D. H. miały miejsce przed 8 czerwca 2010 r.

Takie stanowisko Sądu dobitnie świadczy o braku znajomości orzecznictwa traktującego w omawianym przedmiocie. Problematyką związaną bowiem z wykładnią art. 89 § 1 k.k. i art. 89 § 1a k.k., zajmowano się już wielokrotnie, czego Sąd Rejonowy nie raczył dostrzec i uwzględnić.

Zgłębienie problematyki wydania wyroku łącznego w wyniku wprowadzenia do Kodeksu karnego ustawą z dnia 5 listopada 2009 r. o zmianie ustawy – Kodeks karny, ustawy – Kodeks postępowania karnego, ustawy – Kodeks karny wykonawczy, ustawy – Kodeks karny skarbowy oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. Nr 206, poz.1589) art. 89 § 1a k.k., gdzie od 8 czerwca 2010 r. stało się możliwe wydanie kary łącznej bezwzględnego pozbawienia wolności za zbiegające się przestępstwa, jeśli wszystkie orzeczone kary były karami z warunkowym zwieszeniem ich wykonania, było bezwzględnie konieczne. Tym bardziej, iż obowiązujący, w chwili orzekania przez Sąd I instancji, przepis został wprowadzony a ustawa go ustanawiająca, w odniesieniu do przepisów prawa karnego materialnego, nie zawierała przepisów intertemporalnych.

I tak, koniecznym wydaje się tu odesłanie do lektury uchwały 7 sędziów Sądu Najwyższego z dnia 28 listopada 2013 r., I KZP 13/13 (także przywołanego tam liczego orzecznictwa), gdzie wyrażono stanowisko zgodnie, z którym: *stosownie do treści art. 4 § 1 k.k. w postępowaniu o wydanie wyroku łącznego wymaga rozważenia "względności" ustaw. Przepis ten odwołuje się przy tym do dwóch momentów czasowych, które wyznaczają okres, w którym zawierać się muszą „konkurujące” ustawy. Z jednej strony będzie to bowiem data orzekania w przedmiocie wydania wyroku łącznego, z drugiej zaś czas popełnienia każdego z przestępstw wchodzących w skład zbiegu realnego. Prowadzi to do wniosku, że zastosowanie regulacji z art. 4 k.k. uzależnione jest od popełnienia co najmniej jednego przestępstwa przed wejściem w życie nowej ustawy (...).* Dalej podkreślono, że wprowadzenie do Kodeksu karnego art. 89 1a k.k. doprowadziło do zmiany normatywnej w zakresie, w jakim powstała konieczność każdorazowego

orzekania kary łącznej, przy spełnieniu warunków z art. 85 k.k., niezależnie od zastosowania środka probacyjnego co do którejkolwiek z kar orzeczonych za pozostające w zbiegu realnym przestępstwa. Zmiana wykładni art. 85 k.k. w zw. z art. 89 § 1 k.k. jest wynikiem zmiany normatywnej, co musi skutkować, w przypadkach tego wymagających, odwołania się do zasady wyrażonej w art. 4 § 1 k.k. Sąd wypowiadający się w przedmiocie wydania wyroku łącznego winien wypowiedzieć się co do tego, która z ustaw jest względniejsza dla sprawcy, porównać stan normatywny z dnia orzekania oraz stan normatywny z czasu popełnienia każdego przestępstw pozostających w realnym zbiegu (OSNKW 2013/12/100).

W realiach przedmiotowej sprawy brak rozważań i dociekań w omówionym wyżej przedmiocie stał się bezpośrednią przyczyną wydania wadliwego rozstrzygnięcia.

W toku ponownego rozpoznania sprawy koniecznym będzie uwzględnienie wskazanych wyżej uwag, w szczególności zaś zapoznanie się z literaturą i dostępnym orzecznictwem dotyczącym rozstrzyganego zagadnienia.

Dopiero tak przeprowadzona analiza sytuacji procesowej skazanego w kontekście wydania wyroku łącznego może stać się podstawą właściwego, wolnego od wad rozstrzygnięcia.

Mając na uwadze powyższe Sąd Najwyższy orzekł, jak w części dyspozytywnej wyroku.